

28 Hakeutuminen upseerikoulutukseen

Äänitteen kesto: 46 min

Litterointimerkinnät

Juhani Juujärvi:	Haastattelija
Esko Äärynen:	Vastaaaja
Väinö Kieleväinen:	Vastaaaja
Intro:	Intro
Sa-	Sana jää kesken
(sana)	Epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	Sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	Useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	Kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

---

[musiikkia]

Intro: Kuuntelet Maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä –podcastia. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

Juhani Juujärvi: Tänään jakson aiheena on hakeutuminen maanpuolustuskorkeakouluun. Studiossa meillä on täällä kapteeni Esko Äärynen ja kadetti Väinö Kieleväinen ja mun nimi on kadetti Juhani Juujärvi. Tervetuloa Väinö ja Esko.

Esko Äärynen: Kiitos.

Väinö Kieleväinen: Kiitos.

Juhani Juujärvi: Aloitetaan eka vaikka esittäytymisillä, että ketä ollaan ja mistä tullaan. Haluuskä Esko vaikka alottaa ensin?

Esko Äärynen: Voin aloittaa toki. Olen kapteeni Esko Äärynen, toimin täällä Maanpuolustuskorkeakoululla valintaupseerina ja käytännössä mut tehtävien vastuualueena täällä on järjestäjää nää valintakokeet eri tutkintotasoille sekä vastaan myös tästä upseerikoulutuksen rekrytoinnista.

Väinö Kieleväinen: Mä oon kadotti Väinö Kieleväinen, 23-vuotias Helsingistä ja juuri kadettikouluun päässyt täs Juhaniin kanssa. Aiempaa taustaa, niin kävin Kaartin jääkärirykmentissä 2/19 varusmiespalveluksen kaupunkijääkärinä ja sit siin pidin pari välivuotta ja hakeuduin itse asiassa viime vuonna kouluun ja en ihan ihan päässy, mut tällä kertaa se onnistu ja näin sitä ollaan opiskelemassa.

Juhani Juujärvi: Ja mun nimi on tosiaan kadetti Juha Juujärvi, kotoisin Turusta ja oon käyny varusmiespalvelukseen 1/16 Porin prikaatissa. Ennen Kadettikouluu oon opiskellu kauppatieteitä Tampereella neljä vuotta ja sit päätin vielä tänne tulla sen

jälkeen. Siinäpä ehkä ne tärkeimmät. Käydään vielä vähän läpi, et miks just tänne Maanpuolustuskorkeakouluun, miks just tänne?

Väinö Kieleväinen: Mulle ainaki tärkeimpinä asioina oli se, et oon tosiaan kiinnostunu ylipäättänsä armeijasta työympäristönä ja sit siitä, et käytännös tääl mä jotenkin koen, et pystyy sen teorian ja käytännön yhdistämään tosi hyvin. Et itelle just tosi tärkeetä se tekeminen, mut sit myös oon tosi paljon kiinnostunu maanpuolustukseen liittyvistä aiheista. Mä jotenkin koen, et Maanpuolustuskorkeal on siihen tosi hyvät tarjottavissa olevat asiat. Sit kahtena asiana myös tähän lisäks, niin just sen johtajuuden ja johtamisen kehittäminen. Ja sit tosiaan se, että on just ne hyvät opiskeluetuudet. Mä jotenki koen, et täällä on on hyvät periaatteet sille, et on mahdollisuus kehittyä mahdollisimman hyväks upseeriks.

Juhani Juujärvi: Mulle ehkä paino et isänmaallisuus on mulle aika tärkeä arvo, tälle et ihan jos ytimeen mennään. Mutta sitte sen jälkeen pohtii niit pragmaattisii syitä, niin aika varma työpaikka, hyvät urakehitysmahdollisuudet. Ja sitte kyl siin sotialaan urassa on jotain semmosta, aina niitä on kattonu sillee arvostaan ja salaa aina haaveillu, et jos itekki sit joskus kuitenkin. Ja oon kyl tosi tyytyväinen, että oon nyt vaihtanu. Siin ku just mietti niit linjoja, et sinne oli maavoimil ja laivasto- ja rannikkolinja, niin sit oli yksi kaveri, kuka meni jääkäristä laivalle, iteski sitä silloin pohdin, mutta en oo vielä ainakaan katunu et oon tänne maal tullu.

Esko Äärynen: Mullaki silloin, oisko se noin 14 vuotta aikaa, kun hain tänne, niin aika samanlaisia ajatuksia oli kuin teilläkin. Silloin toki elettiin semmosta aikaa, et oli just ollu finanssikriisiä ja Venäjä oli hyökänny Georgiaan. Koin, et tää oli semmonen ammatti, millä on aikamoinen merkitys myös itselle ja isänmaalle ja yhteiskunnalle. Varma työpaikka, niinku Juhani sano, niin siihenkin aikaan ni kyl silläkin oli tosi iso tekijä omas valinnassa. Ja mitä Juhani sanoit noista hakukohteista et miten voi hakeutuu, niin tähän voi Maanpuolustuskorkeakouluun upseerin uralle johtavaan tutkintoon hakee Opintopolus, korkeakoulujen toises yhteishaussa ja hakukohteena meillä on siellä merivoimien koulutusohjelmassa laivasto-opintosuunta, rannikkoyoukko-opintosuunta, sitte on ilmavoimien koulutusohjelma ja maavoimien koulutusohjelma. Näihin ei oo mitään väliä, että mikä on varusmiesaikainen tausta, että maavoimist voi hakee merivoimiin tai ilmavoimiin tai toisin päin. Ainut, mikä rajautuu pois, on meidän erillishaku lentoupseerin koulutusohjelmaan, et silloin pitää olla LENTORUK käytynä.

Juhani Juujärvi: Se vois olla kyllä ihan mielenkiinnostosta täällä ottaa sekin mut joo, ehkä se on parempi näin päin sit kuitenkin. Järjestys meillä on semmonen, että käydään eka vähän tota ite hakemista läpi, hakukriteereitä ja sen jälkeen tuota koepäivän sisältöä. Ja sit samalla et miten ollaan ite niihin valmistauduttu. Sen jälkeen meillä on vielä yleisökysymyksii ja miten on ekan vuoden opinnot menny, ni siin on järjestys tällä kertaa. Jos aloitetaan sielt hakeutumisesta, hakukriteereistä, niin mitä tänne vaaditaan, et ovet aukee sitten syksyllä?

Esko Äärynen: Meillähän on tietysti sinänsä aika tiukat hakukelpoisuusehdot verrattuna moneen muuhun korkeakouluun Suomessa. Hakijanhan meil tulee olla ensinnäkin Suomen kansalainen ja sit varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut. Siellä pitää olla sit taustalla myös se johtajakoulutus eli aliupseerikurssi tai reserviupseerikurssi. Tietenkin suorittanu toisen asteen tutkinnon Suomes tai ulkomailla vastaavan, jotta on korkeakoulukelpoinen. Ikäähän saa olla sit enintään 26 vuotta. Siitä toki voidaan

poiketa erillisellä rehtorin päätöksellä, jos tekee erinomaisen anomukseen hakeutumisen yhteydessä. Sit tiettyjä erityisehtoja, mitä on, niin b-ajokortti tuon hakuajan päättymiseen menness tulee olla suoritettuna ja sit tietysti henkisen, fyysisen kunnon ja terveyden, luotettavuuden, nuhteettomuuden ja näiden puolesta upseerin ammattiin sopiva. Eli hakijoistahan teetetään turvallisuusselvitykset ja tietysti otetaan suostumukset huumetestaukseen. Et siinä määrin niin ihan vaan jotta voi hakeutua meille, niin kyllähän siinä on aika paljon jo ehtoja, mitkä täytyy täyttyä.

Juhani Juujärvi: On se ehkä jos vertaa tuohon siviiliyliopistoon, et siellä oli lukiopaperit ja sit oli pääsykokeeseen, ni on se aika paljon pitempi lista tietenki. Mut ymmärtäähän sen tietenki tää työnkuva sit huomioiden. Sit ehkä siit ikärajaista vielä, nii itehän oon tullu yli-ikäsenä niin sanotusti, nii tosiaan se motivaatiokirje, minkä tos Esko mainitsikin, niin sen avulla sitten saa erityisluvan, et saa osallistua myös valintakoepäivään sit itessään. Sit jos mennään ite siihen koepäivän sisältöön ja miten ollaan ite valmistauduttu, niin jos alotetaan vaikka fyysisistä, nii mitä niihin fyysisiin testeihin meillä kuuluu?

Esko Äärynen: Fyysisiä testeissä meillä on lihaskuntotesti ja 12 minuutin juoksutesti eli Cooperin testi niin sanotusti. Cooperin testin rajanahan meillä on se 2 600 metriä, jotta pystyy ees jatkamaan valintakokeit eteenpäin. Ja se, mikä on tietysti huomioitavaa, mitä moni ei välttämättä ajattele, että kun tehdään lihaskuntotesti ja Cooperin testi samana päivänä ja nimenomaan tuossa järjestyksessä et ensin lihaskuntotesti, johon kuuluu vauhditon pituushyppy ja etunojapunnerrukset, niin et se voi oikeestaan kyl vaikuttaa aika paljon myös siihen ite Cooperin tulokseen. Et jos on siin hilkulla et just ja just pääsee 2 600 metrii eikä oo käyny koskaan testaamas et on ensin punnertanu ittensä tukkoon niin sanotusti yläkropan ja sit lähtee juoksemaan, niin saattaa ottaa kyl kymmeniä metrejä pois sieltä sun juoksusuorituksesta.

Juhani Juujärvi: Mites Väinö tai Väiski, jos nyt voi tälle tuttavalisin sanoin, niin miten se sillo, jos alotetaan vaikka siit juoksust, et miten sä ite reenasit siihen? Tai et jännittiks ennen sitä koet?

Väinö Kieleväinen: Alotetaan siit treeninäkökulmasta, nii mä ainakin tein noit molempii just sille sekasin ja keskityin enemmän siihen juoksuun. Toi lihaskunto on ollu itellä ihan hyvässä kondiksessa, et siihen juoksuun tosiaan keskityin. Eli treenasin erilaisii intervaleja ja sit tein ihan pidempää lenkkiä. Sit tosiaan, kuten Eskokin juuri mainitsi, niin se on tosi hyvä testaa ne molemmat siihen peräkanaa, niin sillon just se koesuorituskin tulee menee mahdollisimman hyvin. Itse koepäivänä / näissä fyysisiä testeissä oli jotenkin kyl tosi rauhallinen fiilis tai oli itsevarma fiilis, koska tietää just omat rajat ja sit just sen, et kyl toi fysiikkaa tai fyysisuus on itellä sen verran hyvä kondikses, et pitäis kyl mennä iha hyvin. Ja niin ne sit meniki. Että kyl siin jotenkin huomaa, ku valintakoepäivä alko täl suorituksella, niin kyl se jännitti vähän enemmän. Et ku on just tälle ns. uus ilmapiiri ja uusii kasvoi ja näin pois päin, niin kyl siin tietenkin vähän jännitti. Mut sielt tuli hyvää tsemppiä vertaisilta ja sit näitä sen aikasilta ensimmäisen vuosikurssin kadeteilta, jotka oli siellä tsemppaamas ja laskemas tuloksia. Siel oli ihan hyvä pohinä niin sanotusti.

Juhani Juujärvi: Kyl mä muistan, et kyl aika paljon jännitin sitä. Ku just et siin on se heti karsiutuminen, et se on tulos tai ulos -tyyppinen. Ja vaik siihen oli valmistautunu, siihen ehkä semmonen lisäys, et sitte ku tulee hyväksyminen

sähköpostiin et pääset pääsykoepäivään, ni sielt tuli harjoitusohjelma, se on aika hyvä. Et jos ei oo mitään hajua et miten kannattaa harjoitella, ni mä vedin sen aika orjallisesti loppuun. Et oisko siin ollu kuuden viiden viikon ohjelma. Ja totta kai sit kävin vielä neljä päivää ennemmin koittaa just sen Cooperin et ei se ainakaan siit jää kii. Kyl mä muistan, et oli sen verran adrenaliinii veres sitte siin juoksus, et tais viel tulla melkein 70 metriä parempi mitä siin, ku ite kävi tos Eläintarhan kentällä juoksemassa. Et kyl siin ryhmäpaine ja just sillä kannustuksella sen verran saa eteenpäin. Ja siit lihaskunnost ihan just noit kehonpainoharjoitteluu, eli just punnerruksia, vatsoi ja erilaisii hyppyi, ni sillä se suurin piirtein meni. Ja just toi sama, et melkein ensimmäisenä ku sai tietää et pääsee pääsykokeisiin, ni kävi koittaa just ne testit kaikki et miten ne menee, et tietää sit et miten paljon piti harjotella.

Esko Äärynen: Valintapisteitähän sinänsä ei kokonaisuudessa ihan hirveesti oo näistä fyysisen kunnan testeistä jaossa. Mut niinku sanoit, Juhani, niin tämä on se se et se on karsiva se juoksutesti, niin se asettaa kyl varmasti omat paineet kaikille hakijoille siihen ite testitilanteeseen. Koittekse te ite sen kuinka polttelevana tilanteena, kun olitte lähtöviivalla?

Juhani Juujärvi: No kyl mä sanon, että oli siin semmosta suuren urheilujuhlan tuntuu tietyl tapaa, et nyt pitää se seitsemän tai mitäs se on, kuusi kierrosta, vähän taitaa olla alle minimissään ja sit tuntuu, et aika hidastuu. Et kyl siin tulee semmost hyvää painetta. Toisaalt niin se vähän pitääkin olla, et kahta paremmaltahan se tuntu ku pääsi sisään, et siitäkin selvis.

Väinö Kieleväinen: Mulle ehkä autto se, et miä olin tosiaan ollu vuotta aiemmin niis pääsykokeis, niin sit oli jotenkin tottunu siihen ilmapiiriin mitä siellä vallitsi. Niin ei niin paljon ehkä kuumottanu tai stressanu se, et meni just tosiaan niinku aiemmin sanoinkin niin ihan varmallalla fiiliksel. Mut itse asiassa siin keväällä aiemmin nyt tällä kertaa, kun hain tänne Maanpuolustuskorkeakoululle, niin keskityin paljon noihin ylioppilaskirjoituksiin, koska kävin niitäkin korottamassa et saisin vähän lisää pisteitä pääsykokeissa sitten. Niin sen puoleen toi urheilu kyl jäi vähän kieltämättä vähän pienemmälle ja sit se juoksun treenaaminen. Mut kyl se ihan hyvin meni.

Juhani Juujärvi: Ja ehkä se nyt on hyvä kans mainita, että ei se raja oo semmonen, et jos sä oot ihan perusterve liikkuva et ei se sen enempää nyt mitään ekstraharjoittelua vaadi. Mutta totta kai se on hyvä käydä mittaamassa et se varmasti menee, koska tosiaan niin kuin se nyt on tullu täs monta kertaa, niin se on ainoo semmonen, että sitte on ens vuon tervetullut uudestaan, jos ei siit selviydy. Sit mennään tuohon yksilöhaastatteluun, ni kerroks sä et mimmonen se oli, et mikä siellä oikein odotti?

Väinö Kieleväinen: Eli käytännös fyysisist testeist sit siirryttiin tohon kadettitalolle ja siel tosiaan mentiin sit ain yksitellen tällaseen kadettitupaan ja siel sit odotti upseerihenkilö vastassa. Sitte kysyttiin ihan peruskysymyksii vähän, että mitä kuuluu kukkuluuruu -tyyppisesti. Ei siin mitään, et käytännös vastaa vähän työhaastattelua. Kantsii vaan mennä omana ittenään ja olla vaa mahdollisimman ytimekäs ja rehti. Sillehän se menee kaikista parhaiten.

Esko Äärynen: Toi on hauska, et sanoit nimenomaan työhaastattelua, et tuntuma oli sellanen. Tokihan moni ei ajattelekaan siitä välttämät opiskelemaan hakissa et tässä nimenomaan työntekijöitä valitaan, tulevaisuuden työntekijöitä Puolustusvoimiin.

Haastatteluis, niinku sanoit, pyritään selvittää vähän sitä henkilöä et millainen hän on persoonana ja näin päin pois. Se ei kovin pitkä aika oo siinä yksilöhaastattelussa, mut et siin on se hetki aikaa luoda itsestään se hyvä kuva ja vastata sit niihin kysymyksiin, mitä se haastatteliija siellä esittää.

Juhani Juujärvi: Valmistauduiks sä siihen ite jotenkin? Mä en ainakaan muuta ku totta kai oli aikaisemmin siihen motivaatiokirjeeseen, niin siinä oli aika paljon pohtinu just et minkä takia ja muuta, ni tuliks sulla siihen joku vielä?

Väinö Kieleväinen: Mulla oli taas helpotuksena se viime vuoden hakukerta. Et käytännössä oli ihan vastaavanlainen tilanne ja sit about muistikin, et millasia asioita siel tullaan kysyy ja sit vaa sparras itteensä sen kanssa. Mut kyl mä siin kieltämät peilille pari kertaa juttelin, et se tulee luontevasti ja sit osaa oikeasti ytimekkäästi sanoa, koska siitähän siinä on kyse.

Juhani Juujärvi: Siit haastattelust mentiin sit ryhmäkokeeseen, ni mimmonen juttu se sit on?

Väinö Kieleväinen: Ryhmäkokees, niin mä ainakin muistan sen sillee, et meille tosiaan annettiin joku yhteinen tehtävä ryhmässä ja sit se piti vaan ratkasta. Voidaan puhua ajankohtaiststa aiheista tai jostain pulmasta, mikä just tosiaan ryhmän pitää ratkaista.

Juhani Juujärvi: Jännittiks ennen? Tai oliks se vaikeempi esim. ku toi haastattelu? Must ehkä toi ryhmäkoe oli vähän ehkä helpompi, ku sit siin oli muitakin ja sit oli vähän keretty jo fiilistelee ja oli Cooperit tai muut alla, ni siin alko tulla pientä ryhmäytymistä ehkä jo, ni mun mielest toi oli ehkä vähän jopa helpompi (ku) [16:24] toi haastattelu.

Väinö Kieleväinen: Siis kyl mä itekki sanon, et toisaalt ku sä oot jo ite päässy kerran juttelee kahden kesken upseerihenkilön kanssa, niin siin on käytännös rikottu se pahin jää. Ja sit sen jälkeen vaan sinne ryhmäkokeeseen, just pystyt ihan yhtä lailla. Samallailla ja samoil fiiliksil mennään sit juttelee sen ryhmän kesken siit ratkaisevasta ongelmasta, et mikä teidän pitää sit ikinä hoitaakaan.

Esko Äärynen: Ryhmäkokees tosiaan ne keskusteluaiheet kyl vaihtuu vuosittain ja voi olla ajankohtasii tai voi olla sit ihan tämmösii ikuisuusaiheita myös. Siin halutaan vähän kattoo sitä yhteistoimintakyky ja semmosta spontaanii tekemistä näitten muitten ryhmäläisten kanssa. Siihen on tietyt kriteerit, mitä siin sit katotaan kaikist hakijoista ja arvioidaan siinä samalla. En tiä, koitteks te millä tavalla sitä arviointiryhmää teiän ympärillänne kuumottavana tekijänä siinä, vai onks se semmoinen, mihin pitää varautuu? Et kuitenkin siinäkin keskustelun lomassa ja joka hetki teitä arvioidaan.

Juhani Juujärvi: No kyl se toisaalt ehkä just toi semmosta, puhu vähän ehkä korrektimmin, et ei ehkä se oma persoona ehkä samalla tavalla näkyny. Mut aika nopeesti se kyl kans unohtu sitte ku siin oli aika kiihkeätäkin keskustelua jossain kohtaa tai et päästiin hyvin jutun juonesta kiinni, ni kyl ne unohtu. Mut kyl ne siin alussa on semmoinen pieni et mitäköhän täs tulee ja hirveästi varoo vähän että ei oo koko ajan ite äänes. Mut sinne taustalle ne kyl sit jää.

Esko Äärynen: Se on varmasti hyvä, et mitä nopeammin pääsee siihen luontevaan tekemiseen, niin parempi lopputulos.

Juhani Juujärvi: Just näin. Ja sit tietää, et ei ne muutkaan tuppisuit oo, et sit jos avaa suunsa, ni tietää et sitte se kanssakäyminen alkaa. Ni kyl se oli ihan, ei ollu mun mielest pahin näistä, et kyl noi fyysiset oli semmoset, mikä eniten ehkä jännitti.

Väinö Kieleväinen: Voin ihan Juhaniin kans tohon yhtyy, et ei todellakaan ollu pahin suoritus koko pääsykokeessa, etät ihan rennoin mielin siihen ja just se oma ittes ja tähtää vaan parhaimpaas, ni hyvä siit tulee.

Juhani Juujärvi: No sit on lääkärintarkastus sen jälkeen. Siin ei ehkä mitään sen ihmeempää, et etukäteen oli pitäny käydä tarkistuttaa terveydentila. Tais olla kuulo kans. Siin ei mitään sen ihmeellisempää, katottiin paperit kuntoon ja jatkettiin, et se oli aika nopee stoppi.

Väinö Kieleväinen: Näin mä itekin sen muistan. Että tosiaan meil tais olla se tos kadettitalolla kans ja mentiin tosiaan tupiin yksitellen ja siel oli sit lääkäri vastaanottamassa. Sit just keskusteltiin sellainen lyhyt keskustelu, että mikä on terveydentila ja miten ylipäätänsä voi. Sit ainakin muistan itse, että multa kysyttiin just että miten on pääsykokeet menny ja onko ensimmäinen kerta ja näin pois päin. Et se oli ihan kiva, et sit se tasas vähän sitä fiilistä ja sitä stressikin laski ainakin itellä alaspäin. Et se oli tosi positiivinen fiilis sen päivän päätteeks sit käytännös.

Esko Äärynen: Lääkärintarkastukseen liittyen, niin siinä tietysti pitää muistaa, et kun sen käy T-lomakkeen hakemassa, niin saa olla enintään kuusi kuukautta vanha. Et jos on käyny vaik varusmiespalveluksen aikana tai on ollu sopimussotilaana työterveystarkastuksessa ja muussa saanut todistukset seitsemän kuukautta aikaisemmin, ni se ei enää kelpaakaan tossa. Et se on tietty aikaikkuna ja niiku Juhani sano, niin audiogrammi pitää olla erillisen liitteen mukana, missä se kuulo saadaan todennettu. Ja tietysti sit kannattaa tarkistaa omat lomakkeet, et sit siel on just merkintä värinäkökyvystä ja näin edelleen, niin helpottaa sitä ite tarkastustilannetta paljon ja ei sit ainakaan itellä oo puutteellisia lomakkeita mukana ku saapuu paikalle.

Juhani Juujärvi: Siihen ehkä voin lisää semmonen, mikä tuli tost nyt mieleen, että sit ku käy sitä hakemas, ni aika usein, jos niil lääkäreil ku sanoo, et tarviin tämmösen T-lomakkeen, ne melkein jo tietää, ota mitä siihen tulee. Mut on se hyvä sit samal kans kattoo et just et siihen tulee se kuulon testaaminen ja muut. Koska totta kai on ite siit vastuus, ni muistan vaan, et jollain oli just et oli käyny hakee jonku terveyslomakkeen, mut sit se ei ollukaa ollu oikein.

Esko Äärynen: Joo ja yhteen kurioositeettina voisin mainita, et sit merivoimien laivasto-opintosuunnalle hakevat, niin heidän tulee käydä merimieslääkärin tarkastuksessa. Et käytännös niillä, ketkä ensisijaisesti hakee siihen. Jos se on sulla neljäntenä vaihtoehtona, niin silloin riittää, et käyt vaan ihan siin normaalissa. Ja jos oot sit tulossa valituksi sinne merivoimiin neljänten vaihtoehtoosi, ni sit ohjeistetaan vähän niinku käymään täydentävässä lääkärintarkastuksessa.

Juhani Juujärvi: No mitäs sit, seuraavaks on soveltuvuuskoe.

Väinö Kieleväinen: Joo, eli siirrytään valintakokeen toiseen päivään ja aloitettiin se tosiaan soveltuvuuskokeella. Oltiin auditoriossa ja siellä sit vähän testattiin älyllisiä ja kognitiivisia taitoja. Se sit vaati vähän enemmän näit pakaralihaksia, et siel auditoriosalis istuu keskittyy joka ikiseen kysymykseen. Et mä ainaki ite muistan siit osuudesta sen, et jotenki sen jälkeen oli tosi väsyny. Et se mittas käytännössä sitä pystyvyyttä ihan eri lailla. Et just edellisen päivänä oli ollu enemmän ehkä fyysinen ja sit ryhmäpohjanen puoli/taito, mitä sit mitattiin ja sit täs toises päiväs oli enemmän sit se älyllinen. Et se just rasitus kohdistu enemmän sinne päköppaan ja sen kyl sit huomaa, et aivot oli aika muussii kirjaimellisesti.

Juhani Juujärvi: Kyl mä muistan, et siin pekoni haisi välillä kun mielti niit vastauksia. Mut semmoset P-kokeen tyyppiset, mitä intissä on tuttu, mutta et ehkä vähän pidemmän kaavan, et jos joku mieltii et mimmoset ne on. Ja siihenkään en mä ainakaan ite mitenkään valmistautunu muuta ku et totta kai lepäs ja piti huolta, et saa täydet tunnit unta et siellä on pää terävänä sit aamust. Aamupäivän ne kestää ja ainaki tuntu, et joka puolelt mitataan, että ei jää mikään homma kattomatta, et aika kokonaisvaltaiset on.

Esko Äärynen: Soveltuvuuskokeethan tehään tietokoneella. Oliko se teille uus kokemus, vai -?

Juhani Juujärvi: No itse asiassa mä oon tainnu tehdä ne ekat viel kynää ja paperii käyttäen ja muistan, ku sitte oli niit jotain muotoi ja sit niil kynil koitti vähän apupiirustust tehdä. Mut joo, nythän ne oli tietokoneel, ni oli se ehkä käyttäjätavallisempi nyt sit kuitenkin.

Väinö Kieleväinen: Ihan samaa mieltä Juhaniin kanssa, et on tottunu nyt käyttää tietokonetta just lukioaikanaakin, niin toi tuli sillee aika yksinkertaisuudessaan, oli paljon helpompi ainakin itelle. Ja ehkä tavanomaisempi.

Juhani Juujärvi: Niin, varmaan se tarkastuskin nopeutuu, ku ei tarvii syöttää niit lappuja, tai en mä tiä, miten ne tarkastetaan. Mut voin kuvitella, jos käsin tehään, ni siin pitää jonkun ihmisen kyl kattoo se sit. Voi hetki siinäki mennä.

Esko Äärynen: Toi soveltuvuuskoehan on aika iso kokonaisuus ja siihen huomioidaan toi tietokoneel tehtävä testi ja toki sit nää haastattelut ja ryhmäkokeet on osa soveltuvuutta. Ja myös sit varusmiesaikana johtaja-arvio. Ne on sit Puolustusvoimien psykologit, jotka sen arvion tekee kaikista hakijoista. Silläkin voi olla myös karsiva vaikutus, jos sieltä ilmenee semmosia seikkoja hakijoista, niin se voi myös karsia sit henkilön tästä valinnoista pois.

Juhani Juujärvi: Ja ehkä semmonen lisäys tohon, ne saa kysytyä sitten ne soveltuvuuskokeen tulokset, siihen oli semmoset ohjeet sit sai, niin must oli ainakin ihan mielenkiintoista kuulla sitte et miten oli niistä suoriutunu ja minkä tyyppiset oli ne arviot, et vastaaks yhtään sitä kuvaa, mikä itel on. Ni siit sai, oli ihan hyvä lisä siihen sitte koepäivän jälkeen, et sai ne viel sit kysytyy. Oolrait, sit on Grande Finale, aineistokoe viimisenä rutistuksena vielä toisen päivän iltapäivä. Miten Väinö sul sillo se meni?

Väinö Kieleväinen: Omasta mielestä meni ainaki hyvin, et mä olin itteeni psyykannu aika paljon tota varten. Sen mä ainaki itestäni tiesin, et toi tulee ole se mun heikkous ehkä koko pääsykokeissa ja sitä varten mä sit preppasin käytännössä jotain

lukioaikasii esseenkirjoitustaitoa ja tsiigasii vähä läpi aiempii kirjoitelmii, et st mä pystyin havainnoimaan ehkä sellasii jotain virheit, mitä vois sit korjaa/parannella itse siihen aineistokoetta varten. Muuten sit olin tosi rauhallinen, koska mä tiän, et jos se stressi valtaa mielen, niin sit se mielest tuleva ajatus ei siihen koepaperille oikein ilmestykään. Koska sitähän myös vaaditaan. Ja sit huomaski, et siel aineistokoosalissa, missä aineistokoe tehtiin, ni huomasi, et jotkut siit stressas tosi paljon ja veti siel happee tosi paljon. Se itteeni vaan huvitti, et lähti vähän niinku positiivisin mielin siihen ja yritti vaan pitää fokuksen siin omassa tekemisessä eikä sit oikein huolehtinu muitten huolista siin vaiheessa.

Juhani Juujärvi: Joo ja se tosiaan tehti musta kynäl ja paperil ja vastas aika paljon semmost äikän tekstitaitotyypistä. No, tietenkin sul on ollu et sul on tuntunu, et siit jää kii, mut must se oli ehkä näist melkei helpoin tai mukavin, et tota meni sutjakkaasti. Eikä ollu mikää mahottoman vaikee tai semmonen et tääl halutaan nyt ne rajat tehdä -tyyppinen. Tai mulle ei tullu semmonen mieleen. Et se oli kyl ihan semmonen, et just et jos lukiossa on hiukan kattonu sitä äikkää ja esseen kirjoittaminen on tuttu, ni kyl tonki pitäs sit lähtee.

Väinö Kieleväinen: Siihen mä voisin vielä lisätä, et käytännös jos sä oot lukuun paljon Hesareit tai artikkelei, oot kärryillä ajankohtaisista asioista, niin mä ainakin voin sanoo, et siit on ainaki hyötyy. Et siit ei oo missään vaihees haittaa valintakokeen aikana. Et se on semmonen hyvä lisä, mitä voisii suositella kuulijoille.

Esko Äärynen: Aineistokokeessahan tosiaan se materiaali jaetaan hakijoille siinä samassa tilaisuudessa ja siihen pohjautuen sit ne vastaukset tehdään. Siellä voi vuosittain vähän vaihdella, että minkä tyyppisii kysymyksii siel on. Siellä voi olla toki monivalintakysymyksissäkin välillä mukana ja välillä esseekysymyksiä ja näiden yhdistelmiäkin. Valmistautuminen, niinku puhuitte, niin koska mitään etukäteisaineistoa teille ei jaeta, niin tähänkään ei voi muuta ku yleisel tasol valmistautua. Toki halutaan tällä mitata esim. hakijoiden vähän oppimiskykyä, tiedon omaksumiskykyä ja sit ihan sitä kirjoitustaitoa sillä omalla kotimaisella kielellä, suomella tai ruotsilla.

Juhani Juujärvi: Toi aika hyvin summas sen, et ei just hirveesti mitään sen kummempia valmistautumisii siin muutama päivä ennen. Et kyl ne on sit ehkä tehty jo siel aikasemmin. Oolraitti. Siin on se koepäivä suurin piirtein käsitelty. Sit jos siirrytään vähä et miten ekan vuoden opinnot on lähteny / onks ne vastannu odotuksii. Jos avataan nopeasti opintojen sisältöä pikkusen ja sen jälkeen, että onks ne yhtään ollu sitä, mitä ollaan ajateltu, vai miten. No ekan vuoden opinnot aika paljon, totta kai siel on perusteita, käydään sotilaspedagogiikkaa, nyt on keväällä alkanu taktiikan perusteita ja tämmösii yleismaailmallisii aiheita. Sit totta kai on jonkin verran fyysist kasvatusta ja harjotuksii. Vuosanka tos nyt varmaan päällimmäisenä ja sit on taisteluharjoitukset 1 ja 2. Ni kyl mä sanon ainaki omasta puolesta, et must on vastannu odotuksia aika hyvin. Varsinki ku vaihto ja oli sitä aika pitkään aatellu ja antanu sen ajatuksen muhii, niin totta kai sit ku tuli, niin mielti et onks tää nyt sit yhtään semmost. Ni kyl toi just se semmonen fyysisen ja teoriaopintojen yhdistelmä ja sit toisaalt et jos opetellaan jotain, ni sit se periaattees siel harjoituksessa heti tehään seuraavaks, ni se on kyllä semmonen, että ei oikein mistään muualt oo tullu vastaan. Tai varsinkaan aikasemmin johtamist tuol yliopiston puolella lukeneena, ni kyl se aika eri tavalla on ku sitte tääl käydään syväjohtamisen malli läpi ja sit seuraavaks sitä tehään. Niin ihan eri tavalla tulee kaikki aiheet käsiteltyä.

Väinö Kieleväinen: Joo, toi on kyl jotenki tosi siistii ainaki itellä ollu, et pääsee just eka opiskelee sen teorian ja sit saman tien melkein käyttöönottamaan sen harjoituksissa, erilaisis johtamissuoritteissa, kadettijohtosissa koulutuksissa esimerkiksi. Se on ehkä tullu itelle tosi yllätyksenä se, kuinka raskasta on sit loppujen lopuks ollu tää syksy. Et tietysti jotenkin se, et opiskelu on tosi paljon ja sit aiheit tulee koko ajan uusii. Kokonaisuudet on tosi isoi ja meilt vaaditaan tosi paljon meilt kadeteilt ja upseereilt ylipäätänsä. Mut on ollu kyl tosi antoisaa ja siistii omasta mielestä, et oppinut tosi paljon. Ja just se, et miten näkee esim. just senki sen teoreettisen kehityksen ja sit saman tien kun sä oot oppinu vaik jonku teoriapohjaisen asian, nii sit sä pääset hyödyntää sen siel kentällä. Ja sit ylipäätänsä kasvun, kehittymisen kohti sitä upseerii.

Esko Äärynen: Munki korvaan kuulostaa aika hyvältä noi teidän kokemukset. Täytyy sanoo, et itse kun muistelee vähän vuosien taakse playbackia ku on ollu kadettina ja viimoisimmat opinnot maisterikurssilta, niin mun on pakko sanoo, et mä oon ollu äärimmäisen tyytyväinen ainakin omis opinnoissa siihen opetuksen laatuun. Tuntuu siltä, et sit ku tääl on yliopistotason opetusta ja sotilaat, upseerit opettamassa toisiaan, niin tulee semmonen oppiminen, mitä en oo muualla kokenu. Et mullaki on siviilipuolella toinen ylempi korkeakoulututkinto, et oon käyny opiskelemassa. Ja kun mä vertaan opetusta siel siviilipuolella ja mitä täällä annetaan, niin kyl mä oon tykänny täst Maanpuolustuskorkeakoulun antamasta opetuksesta. Minkälaiset kokemukset sulla, Juhani, on?

Juhani Juujärvi: Kyl se on just tolleen tai et pysty kyl komppaamaan. No totta kai täälläkin se itsensä johtaminen samalla tavalla korostuu, mut must tuntuu, et ne on paljon strukturoitumpii ja sitte siin on ehkä se semmonen punainen lanka vähän selkeämmin mukana siin opetukses. Tottakai ei yliopistossa siviilipuolellakaan mitään pahaa sanottavaa. Mut ehkä sitä leimaa semmonen, et yleensä sitä opetusta vetää tutkijat, ketkä tietää sitte aiheesta tosi syvällisesti ja välil sitä ei oo ehkä edes pureksittu samalla tavalla. Kuin sitte et tääl on toiset sotilaat, ketkä ei opettaa, ni ne sitten vähä ymmärtää et mistä ollaan tulossa ja miten kaljaks ja makkaraksi asia pitää varsinkin täs alus antaa et se oppiminen tapahtuu optimaalisesti. Ehkä siit ekan vuoden opintojen sisällöstä voidaan vielä mennä noihi opintoetuuksiin ekana, niin mul tulee ainaki siit mieleen, että moni kaveri tos just kysy, että ai oot sä vapailla – tyyppisesti. Sitä ei oo tajunnukkaa, et monella saattaa sellanen käsitys et tää on niinku sisäoppilaitos. Et vaiks totta kai on välillä harjoituksii, et ollaan myös arkena illat tääl, mut et pääsasias kuitenkin ihan virka-aikaan 8–16 ja sit voi asuu kotona tai kadettitalolla, miten itte parhaaks näkee.

Väinö Kieleväinen: Samanlaisia kommentteja oon saanu itse asiassa minäkin. Et just se, et viettää tosi paljon opintojen ohella tääl aikaa just et saa opintoja eteenpäin ja sit on totta kai ne kaikki harjoitukset ja muut, mitkä sit saattaa ulottuu käytännössä virka-ajan ulkopuolelle tai jopa sit viikonloppuihinkin. Mutta jos puhutaan opintoetuksista, niin itellä ollu tosi tärkeet se, et saa tosiaan ilmaisen majoitukseen täält kampusalueelta ja sit just kaikki nää ruokailut aamupalasta aina iltapalaan asti, niin ne on ainaki itellä ollu tosi suuri ja merkittävä tekijä, minkä takia on esim. just hakenutkin tänne. Sit totta kai siihen lisäksi painottaisin just urheilutiloi, ne on aivan ykköset omast mielestään, et on valinnanvaraa ja mitä vaan laidasta laitaaan voi sporttaa täällä. Ja sit löytyy siihenkin seuraa, mikä on tosi kiva. Et vapaa-ajal ei oo ikin tylsää tai oo siitä huoli et pitäs olla yksin. Ja sit kaiken kaiken kaikkiaan totta

kai on se kadetin päiväraha kans, mikä sit auttaa taloudellisis asioissa ainaki sitä opintoarkee.

Juhani Juujärvi: Niin, tai et jos se vähän niinku summaa, ni puetaan, syötetään, katto pään päälle ja sit saa vielä niin sanotusti palkkaa. Et ei se lyhyel matikal hirveen huono diili oo.

Esko Äärynen: Ei tarvii ainakaan äitin ja isän kukkarolla käydä, ku tääl on täysi ylläpito ja vähän viikkorahaakin tulee niin sanotusti.

Juhani Juujärvi: Jep, kyl se näin on. Ja jos nyt jotain lukuja viel, ni se on tost valtion virkamiehen päivarahasta eka vuos 45 pinnaa ja sitte 55 pinnaa ja just tais tulla noi korotukset viel, ni jotain 21 euron pintaan per päivä se suurin piirtein on. No sit voitais ehkä yleisökysymyksiin, mitä tos nyt on tullu, nii ehkä sitte että mikä yllätti eniten ehkä nois pääsykokeista, että joku semmone kierrepallo, mikä siin on tullu?

Väinö Kieleväinen: Mä voin siihen ainakin vastaa, et jos nyt mietitään pääsykokeisiin nimenomaan, niin just se, et kuinka kattavasti ne ensinnäkin haastaa hakijaa ja mittaa hakijalta niit erilaisia piirteit, mitä sit upseeriuralla esimerkiks vaaditaan. Ja just se, et kuinka suuri kuormitus siit sit loppujen lopuks tuli, ainaki kropalle. Et ite muistan, et oli sit kyl kyl jo toisen valintakoepäivän jälkeen ihan tosi flegu olo ja ei mitään oikein jaksanu tehdä. Et siinä aivot oli tosiaan muussii ja kintut oli ihan löysänä. Et se tuli itellee. Et just ku viime vuonna ku oli hakeutunu just sillon koronavuonna 2021, niin silloin valintakokeet järjestettiin erilaisis osissa, mikä sit jako myös sitä rasitust pidemmälle ajalle. Sit oli esimerkiks helpompi valmistautuu sit tohon soveltuvuuskokeeseen ja aineistokokeeseen, koska edeltävän päivän ei ollu ollu sitä Cooperin testiä esimerkiks. Et sellast vertailukuvaa.

Juhani Juujärvi: Ehkä pitää sen verran pehmentää, et kuitenkin ihan normaalitoimintaa, et ei ihan reporankana tarvi lähtee pois. Kyl mä muistan, et oli aika väsyny, mutta totta kai siin ku on tehny kahdeksan tuntia, ihan nyt mitä vaan ajatustyötä teet sen seuravan päivän ja edellisen päivän oot juossu, ni totta kai sen nyt ymmärtää, et jonkun verran pitääkin olla rasitusta alla. Mutta ehkä sen verran kans, et jos joku nyt yllättää tääl, niin aika hyvin ne on kuitenkin avattu siel valintaoppaas ja kuitenkin sitä sen viimeiset neljä viikkoa pitää raamattuna, niin itel nyt ainakaan mitään semmosii yllätyksii tullu, mihin en ois ollu varautunu. Et aika suoraviivast kuitenkin se toiminta tääl on. Ja sit et mitä kannattaa kirjoittaa lukiossa tai mitä kannattaa painottaa, niin onks sul, Esko, tähän joku hyvä vinkki vitonen?

Esko Äärynen: On, joo. Oikeastaan sanoisin, et upseeriksi.fi-nettisivuil löytyy aina valintakriteerit ja sitä kun selailee, ni sielt me ollaan aika selkeästi listattu, et mitä mistäki aineist saa pisteitä. Että kyl pitkän oppimäärän kokeista, äidinkieli ja pitkä matematiikka, saa eniten pisteitä. Ja toiset pitkän oppimäärän kokeet, esim. toinen kotimainen kieli pitkänä tai vieras kieli, a-kieli, pitkä englanti esim., niin niistä saa eniten sit siinä valintakokees pisteitä. Et lyhyt kieli tai lyhyt matematiikka ni vähän vähemmän tulee pojoja.

Juhani Juujärvi: Ja ammattikoulus varmaan sitte tulee suhtees numeroist kans. Et mitä tos nyt on nopea empirinen tutkimus, ni ei oo kaikki lukion käyneitä, et on myös sieltä ammattikoulun puolelta. Se ei mitenkään tietenkään rajaa pois.

Esko Äärynen: Joo, samat tiedot löytyy niistä valintakriteereistä myös ammattitutkintojen osalta, miten ne pisteytetään.

Juhani Juujärvi: Sit on tullu kysymys, et mikä puolustushaara pitää valita, jos haluaa rajalle ja onko se suosittu. Niin jos haluaa rajalle töihin, meripuolelt pitää se meriraja sit valita toisena vuonna ja sitte puolestaan maavoimien puolelta sitte rajalinja.

Esko Äärynen: Niin, eli kaksi vaihtoehtoa käytännössä. Merivartiostoon jos haluaa töihin, niin silloin pitää hakeutuu laivasto-opintosuunnalle Merivoimiin opiskelemaan ja siin silloin tokan vuoden aikana tehdään sitten opintosuuntavalinnat, että jatkaako merivartio-opintosuunnalla vai sitte laivasto-opintosuunnalle. Sitte taas Rajavartiolaitoksel niin sanotusti maa-asemille tai maapuolelle töihin haluavat, niin sit hakeutuu Maavoimien koulutusohjelmaan ja sit silloin tokana vuonna valitaan Maavoimissa opintosuunnat, ni siel on se rajavartio-opintosuunta, mihin sitten hakeutuu, ni sitä kautta upseeriks Rajavartiolaitokselle.

Juhani Juujärvi: Noni, siinähän se tuli. Muulla ei oo sen enempää tietoa, mutta taitaa vaihdella vuosittain, et onks se miten suosittua. Et ilmeisesti meriraja ainaki, oon vähän kyselly omilt kurssikavereilta, ni sinne ainaki jonku verra menijöit, mut varmaan vaihtelee aika paljon vuosittain.

Esko Äärynen: Se on juuri näin. Et ei oo mitään semmost selkeetä, et riippuu niistä henkilöistä, ketkä on kurssilla ja heidän kiinnostuksen kohteista.

Juhani Juujärvi: No koulutuksen kesto?

Väinö Kieleväinen: Tää on helppo, eli kolme vuotta. Ja tosiaan tiedetään alkamispäivämäärä ja sit loppumispäivämäärä. Se on tääl yliopistos vähä erikoisuus, mitä sit vaik muissa siviilimaailman yliopistoissa ei välttämät tiä, varsinkaan sitä loppumispäivämäärää.

Juhani Juujärvi: Kyllä, joo. Mulla on vielä ne kauppatieteen maisteriopinnot, ni niis ei oo vielä päivämäärää et koska ne loppuu. Toivottavasti mahdollisimman pian.

Esko Äärynen: Kaikki Kadikseen valituthan saa toki sen opinto-oikeuden siihen kandidaatin ja sotatieteen maisterin tutkintoon. Et eka opiskellaan se kandi ja sit mennään työelämävaiheeseen noin viideksi vuodeksi ja sit ollaan taas virkamiesopiskelijoina se pari vuotta maisterikurssilla myöhemmässä vaiheessa.

Juhani Juujärvi: Sit joku on kysyny, et mikä on toi RUKin käyneiden määrä ja vaikuttaaks se RUK:n arvosana tohon MPKK:lle pääsemiseen?

Esko Äärynen: RUKin käyneiden määrä, mitehän tän avais. Hakijoista nykyisin ehkä aliupseerikoulun käyneitä tai kurssin käyneitä on vähän enemmän kun noit reserviupseerikurssin käyneitä. Mut toki, kun miettii et noin 6–7 prossaa ikäluokasta käy sen RUK:n ja sit semmonen 20–25 prossaa aliupseerikurssin, niin se on tietysti ihan luonnollista. Arvosana vaikuttaa, joo, kuten myös aliupseerikurssinki arvosana. Valintakriteereistä voi sen käydä tsiigaamassa, reserviupseerikurssin arvosanalla on mahollisuus saada pikkasen enemmän pisteitä kun aliupseerikurssin arvosanalla. Mut ku on hyvist hakijoist, hyvist tyypeist kyse, ni ei sillä nyt niin merkittävää eroa oo, että ei kenenkään hakeutuminen varmasti ihan vain siihen jää tai pääseminen kouluun, että on käyny aliupseerikurssin versus ettei oo käyny reserviupseerikurssia.

Että kouluun sisään päässeistä taitaa olla vielä ehkä pikkasen enemmän noit reserviupseerikurssin käyneitä kuitenkin.

Juhani Juujärvi: Sitten et miten toi rannikko eroo muista opintosuunnista?

Väinö Kieleväinen: Sen mä ainakin voin tällai heittämäl sanoo, et ainakin näil rannarikavereil on ainakin eriväriset univormut, kun ne tääl meidän seassa painelee menemään. Muutehan totta kai seki on oma puolustushaara, niin heillä on sit omat tehtävät, mihin he sit kouluttautuu ja treenaa sit niitä.

Juhani Juujärvi: Ja Esko korjaa, jos oon väärässä, mutta hehän jo sit siin hakuvaiheessa valitsee sen rannikko-opintosuunnan ja sit on osa Merivoimii, mut keskittyy siihen rannikolla käytävään taisteluun.

Esko Äärynen: Juuri näin. Eli Merivoimien koulutusohjelman rannikkojoukko-opintosuunnalle oma hakukohtansa Opintopolussa. Ja miten se eroaa, ekan vuodenhan ne menee aika pitkälle Maavoimien mukana ja sit myöhemmässä vaiheessa eriytyy ja opiskelee sit siellä merisotakoululla ja keskittyy nimenomaan näihin taisteluun jalkaväen tapaan, mut rannikon olosuhteissa ja näin päin pois.

Juhani Juujärvi: Tos onki sivuttu viel tota, mutta et millaisilla lukiopapereilla pääsee kadettikouluun, et tarviiks olla se seitsemän L:n suora, vai miten hyvät laput sielt nyt sit pitää olla?

Esko Äärynen: No mul itelläni on ainaki iha keskivertopaperit ollu silloin aikanaan, ku oon hakenu ja sisään oon päässy. Et ei tarvi olla mikään seitsemän L:n opiskelija. Totta kai se vaihtelee vuosittain ihan riippuen siitä, et minkälainen joukko on hakemas meille. Että siihen valintakokeeseenhan me ei voida ihan kaikkia kutsua, niin me tehään sit semmone esivalinta, missä me huomioidaan aikaisemmat opinnot, mikä sisältää nimenomaan lukio- tai ammattikoulun todistukset ja sitte toi aliupseerikurssin tai reserviupseerikurssin tutkinto. Käytännössä niitten perusteella sitten karsitaan semmonen joukko, ketkä valintakokeeseen pääsee.

Juhani Juujärvi: Ehkä tohon nyt lisättävää, et mullakin taitaa olla C:n paperit ja ihan hyvin pääsi sisään, ettei sekään mikään rajaava tekijä tosiaan oo.

Väinö Kieleväinen: Joo ei tänne mitään superhenkilöitä etitäkään, et käytännössä ihan itsekin oon tänne C:n papereilla päässy. Se on ihan hyvä ja riittävä.

Esko Äärynen: Et se kannattaa huomioida myös, et kokonaisuudessa aika paljon myös nimenomaan painotetaan sitä soveltuvuutta tähän ammattiin ja tälle uralle. Ja sil on kans ihan yhtä iso painoarvo kun sit tolla aikasemmalla opintomenestyksellä.

Juhani Juujärvi: Me ollaan kaikki vaiheet käyty läpi, niin ei muuta ku kiitos Esko ja Väinö ja kuulemiin.

Esko Äärynen: Kiitos.

Väinö Kieleväinen: Kiitos.

[musiikkia]